

Saaledes har det jo ikke altid været. Jeg mindes fra Højres Tid, den Gang f. Eks. Ravn var Marineminister, at da blev det endnu betragtet som en hel Forbrydelse, hvis Arbejderne vovede at henvende sig til Ministeren. Ja, der foreligger endog fra den Tid Eksempler paa, at Arbejdere fra Værftet, der tillod sig i Deputation at henvende sig til Marineministeren, blev belagte med Arrest og tiltalte bag efter. Det er jo, som sagt, godt, at de Tider nu ere forsvundne, saaledes at Arbejderne frit kunne henvende sig til Ministeren, naar de have et eller andet Ønske at frembære. Saa vidt det er mig meddelt, stillede den daværende Forsvarsminister sig meget velvilligt overfor disse Arbejdere, og det er sagt til mig — saaledes havde de opfattet ham —, at han var villig til at imødekomme deres Ønske om en Forhøjelse af deres Lønninger. De fremsatte ved Siden deraf et andet Ønske om samtidig at faa deres Arbejdstid forkortet. Det stillede den daværende Forsvarsminister sig imidlertid ikke saa afgjort venlig overfor, men med Hensyn til Ønsket om en Forbedring af deres Lønninger fik disse Arbejdere det bestemte Indtryk, at den daværende Forsvarsminister vilde gøre sit til, at det kunde opfyldes.

De havde nu ventet, at der af den nuværende højtærede Forsvarsminister havde været fremsat Forslag i saa Henseende paa Finansloven i Aar; det er imidlertid ikke sket, men det er jo muligt, at det kunde lykkes endnu til tredje Behandling. Det gælder navnlig i første Række Haandværkerne; den Timeløn, som Haandværkerne faa, er meget lav, betydelig lavere end Timelønnen er for private Arbejdere ude i Byen. Timelønnen for Haandværkere er fra et Par og tredive Øre op til 44—45 Øre, men det er kun ganske enkelte, der have en saa høj Timeløn som den sidstnævnte; man træffer Haandværkere, som staa paa 37—38—39 Øre, Haandværkere, som have arbejdet i en lang Aarrække i Statens Tjeneste, og man vil kunne forstaa, at naar de skulle arbejde for en saa ringe Timeløn, er det næsten umuligt for disse Folk at komme ud af det. Det har tidligere været mere almindeligt end nu, at de arbejde i Akkord, derved var de i Stand til at tjene noget mere, altsaa noget

udover Timelønnen. Men Akkordarbejde bliver sjældnere, og en Haandværker, som maa arbejde for 38—39 Øre i Timen, vil i denne Tid, hvor der ikke kan arbejdes mere end 7—7½ Time om Dagen, faa en meget ringe Dagløn. Man kan derfor overmaade godt forstaa, at disse Folk have henvendt sig med Andragende til Ministeriet, og at de have ønsket, at denne Sag maatte blive draget frem ved Finanslovens Behandling. Det er dette Ønske, jeg har imødekommet; jeg vil haabe, det maa kunne lykkes at bringe nogen Lønforbedring til de Folk, som ere ansatte ved Tøjhuset, Laboratoriet, Usserød Klædefabrik og Frederiksværk, alle de Folk, som ikke fik Del i den Lønforbedring, der blev given i Fjor ved den Timeløn af 37½—44 Øre, som blev given til Arbejdsmændene.

Zahle: Det ærede Medlem fra Kalundborg (Krabbe) og jeg have til § 22 i Betænkningen under Nr. 192 knyttet en Bemærkning, hvori vi udtale vort Forbehold overfor de bestandig stigende Militærudgifter og gøre opmærksom paa, at den principielle Stilling, vi indtage overfor Militærvæsenet, ere vi ikke i Stand til at udtrykke paa Finansloven. Finanslovens Bevillinger resultere jo af de organisatoriske Love, hvorefter vort Militærvæsen styres, og for at kunne udtrykke vort principielle Standpunkt, maa vi have disse organisatoriske Love ændrede. Nu er der imidlertid ingen Grund for os til at forsøge saadanne Ændringer gennem privat Initiativ, hvis noget saadant overhovedet var tænkeligt, hvad det jo næsten ikke er. Men det er heller ikke nødvendigt at gøre Forsøg derpaa, eftersom vi jo efter den mangeaarige Forsvarskommissions Afslutning antagelig nu staa overfor en Drøftelse af vort hele Hær- og Flaadevæsens Ordning gennem Regeringens Initiativ.

Jeg maa forøvrigt beklage, at vi ikke allerede ere inde i dette Arbejde. Naar der bliver forelagt et Regeringsforslag angaaende disse Sager; saa vil det være det Partis Opgave, som jeg tilhører, at udtrykke vore principielle Standpunkter gennem Ændringsforslag til Regeringsforslaget. Men det ser jo ud til, at der vil blive levnet os ganske overordentlig knap Tid til at udføre dette Arbejde. Selv om Re-